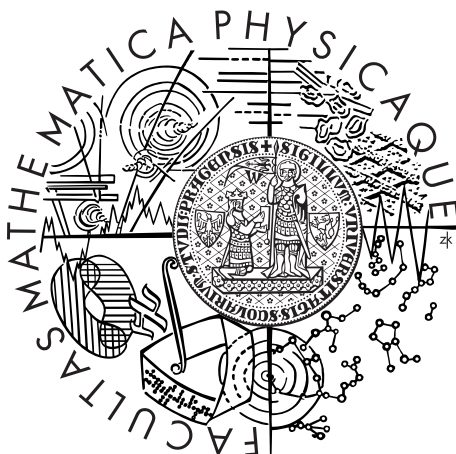

Univerzita Karlova v Praze
Matematicko-fyzikální fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Ondřej Odcházal

Automatické doporučování ilustračních snímků

Ústav formální a aplikované lingvistiky

Vedoucí diplomové práce: RNDr. Pavel Pecina, Ph.D.

Studijní program: Informatika

Studijní obor: Matematická lingvistika

Praha 2014

děkuji máje, že se nebojí létat

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval(a) samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.

Beru na vědomí, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorského zákona v platném znění, zejména skutečnost, že Univerzita Karlova v Praze má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle §60 odst. 1 autorského zákona.

V ..... dne .....

Podpis autora

Název práce: Automatické doporučování ilustračních snímků

Autor: Bc. Ondřej Odcházal

Katedra: Ústav formální a aplikované lingvistiky

Vedoucí diplomové práce: RNDr. Pavel Pecina, Ph.D., Ústav formální a aplikované lingvistiky

Abstrakt:

Klíčová slova: vyhledávání obrazových informací

Title: Automatic suggestion of illustrative images

Author: Bc. Ondřej Odcházal

Department: Institute of Formal and Applied Linguistics

Supervisor: RNDr. Pavel Pecina, Ph.D., Institute of Formal and Applied Linguistics

Abstract:

Keywords: information retrieval, image retrieval

Obsah

1 Úvod	3
Úvod	3
1.1 Práce s daty	3
1.2 Extrakce klíčových slov	3
1.3 Překlad do češtiny	3
1.4 Detekce jazyka	3
1.5 Webová aplikace	4
1.6 Testování	4
2 Zadání	5
3 Teorie: Jak najít vhodné obrázky	6
3.1 Popis datové sady	6
3.2 Teoretické cíle	6
3.3 Rešerše, vhodné algoritmy	6
3.3.1 TF-IDF	7
3.3.2 Extrakce bez korpusu	7
3.4 Řešení: jaké algoritmy zvoleny, získání tréninkových dat	8
3.5 Evaluace výsledků	8
4 Tvorba multijazyčného vyhledávání	9
5 Praktická část: Implementace moderní webové aplikace	10
5.1 Databáze: jak uložit 20M metadat obrázků	10
5.2 Backend a úprava dat: Komunikace s databází, implementace algoritmů	10
5.3 Frontend: AJAXová aplikace na zobrazování obrázků	10
5.4 Anotační rozhraní	10
5.5 Návod k použití	10
5.6 Překlad	10
5.7 Poznámky	12
6 Možnosti tvorby moderního webového frontendu	13
6.1 Možnosti programování frontendu	13
6.2 JavaScriptové frameworky	13
6.2.1 jQuery	13
6.2.2 Google Closure	14
6.3 Stylování uživatelského rozhraní a CSS	14
7 Instalace a zprovoznění	15
7.1 Instalace	15
7.2 Práce s metadaty k obrázkům	15
7.3 Překlad metadat	15

8	Evaluace výsledků	17
8.1	Metodika	17
8.2	Výsledky	17
8.3	Možná zlepšení	17
9	Závěr	18
	Závěr	18
	Seznam použité literatury	19
	Seznam tabulek	20
	Seznam použitých zkratk	21
	Přílohy	22

1. Úvod

Cílem diplomové práce je implementovat kompletní webovou aplikaci pro doporučování a vyhledávání ilustračních obrázků v textu. Vytvořit takovou aplikaci přináší mnoho rozličných úkolů a problémů. Tato kapitola se bude snažit tyto problémy načrtnout. Další kapitola se bude jednotlivými problémy zabývat podrobně.

1.1 Práce s daty

Zadaná data obsahují 20 milionů anotací obrázků. Základním úkolem je být schopen takové množství dat vůbec nahrát do databáze a být schopný obsloužit mnoho požadavků za minutu. Bude zmíněn současný stav vývoje databázového software pro práci s velkými daty zejména s ohledem na snadnost hledání a škálovatelnost.

1.2 Extrakce klíčových slov

Extrakce klíčových slov je důležitý podobor NLP. V práci budou rozebrány algoritmy pro extrakci klíčových slov. Bude kladen zejména důraz na rychlost a nenáročnost na zdroje. Z uživatelských testování společnosti Google vychází, že rychlost načtení stránky je jedním z klíčových vlastností pro spokojenost uživatele. Klíčová slova budou mít v aplikaci dvě využití. Pokud uživatel zadá pouze text článku, extrahovaná klíčová slova se použijí na vyhledávání relevantních obrázků. Prvních několik klíčových slov bude navíc použita jako nápověda uživateli, ten pak může tato klíčová slova využít k exaktnímu omezení množiny klíčových slov.

1.3 Překlad do češtiny

Popisky klíčových slov jsou v angličtině. Tato práce řeší překlad množiny klíčových slov do češtiny. Kromě překladu je pro hledání také nutno implementovat algoritmus na stemming. Celá aplikace je navržena tak, aby případný další jazyk mohl být přidán co nejjednodušeji.

1.4 Detekce jazyka

Jednou z drobností, kterou ocení uživatel aplikace je detekce jazyka. Uživatel bude mít možnost zadat jazyk vstupního článku exaktně, ale aplikace bude také jazyk vstupního textu sama detekovat. Budou prozkoumány možnosti detekce jazyka. Opět se nejedná o nějakou klíčovou funkci aplikace. Výstup detekce bude moci být uživatelem měněn (podobně jako funguje Google Translate¹), důraz bude tedy kladen na rychlost a jednoduchost.

---

¹<https://translate.google.com/>

1.5 Webová aplikace

Všechny předchozí komponenty se spojí v jedné webové aplikaci. Webový vývoj zažívá bouřlivý rozvoj. Na backendu jsou nové zejména způsoby práce s velkým množstvím dat v distribuovaném prostředí. Ve frontendové části probíhá rozvoj pomocí implementace nových technologií, známých pod hlavičkou HTML5, do moderních prohlížečů. Práce bude rozebírat všechny možnosti tvorby moderních webových aplikací.

1.6 Testování

Aplikace bude otestována na několika úrovních. Extrakce klíčových slov bude otestována pomocí korpusu článků a klíčových slov. Bude vytvořena komplexní webová aplikace pro testování doporučených obrázků. Tato aplikace bude vydělena ze samotné webové aplikace a bude používána i nezávisle.

2. Zadání

Většina zpravodajských serverů často opatřuje publikované články tzv. ilustračními snímky, jejichž úkolem je vizuálně dokreslovat obsah článku a upoutat na něj čtenářovu pozornost. Ilustrační snímky většinou pocházejí z rozsáhlých fotografických databází, jsou vybírány autory článku a s obsahem článku souvisejí jen relativně volně. Výběr ilustračních snímků probíhá nejčastěji na základě porovnávání klíčových slov specifikovaných autorem textu a popisků, kterými jsou obrázky v databázi opatřeny (typicky svými autory).

Proces výběru ilustračních snímků (dotazování ve fotografické databázi) je obtížný jednak pro samotný vyhledávací systém (hledání relevantních fotografií na základě uživatelských dotazů), jednak pro autory, kteří musí dotazy vytvářet. Konstrukce dotazů spočívá v několika krocích: uživatel nejdříve musí identifikovat ústřední téma (či témata) článku, které chce ilustrovat vhodnou fotografií, a ta potom popsat vhodnými klíčovými slovy, zvolit a zkombinovat je tak, aby vedla k nalezení vhodného obrázku. Tento proces by mohl být zjednodušen tím, že konstrukce dotazů pro vyhledávání bude prováděna automaticky pouze na základě textu článku.

Cílem diplomové práce je navržení a implementace komfortní webové aplikace pro automatické navrhování ilustračních snímků na základě textu článku, bez nutnosti explicitně konstruovat vyhledávací dotazy. Součástí práce bude i uživatelská evaluace celého systému. Pro experimenty bude použita kolekce ilustračních snímků od společnosti Profimedia.

3. Teorie: Jak najít vhodné obrázky

3.1 Popis datové sady

Datová sada poskytnutá firmou Profimedia obsahuje 20 014 394 oannotovaných obrázků ve formě CSV souboru "profi-text-cleaned.csv". CSV obsahuje sloupce "locator", "title", "description", "keywords". Sloupec locator obsahuje ID obrázku v databázi Profimedia. Sloupec description je prázdný. Sloupce title a keywords obsahují řetězce anglických slov popi sujících obrázků a oddělených mezerou.

Příklad jednoho řádku souboru profi-text-cleaned.csv:

```
"0000000980","hradec kings holy ghost cathedral","",  
"outdoors nobody urban scenes architecture houses  
towers czech czech republic europe buildings build  
history historical churches church fronts holy  
ghost cathedral spirit ceska republika cathedrals  
sv hradec kralove"~M
```

Na příkladu je vidět, že data obsahují fráze jako "holy ghost cathedral", tyto fráze však nejsou strojově čitelně vyznačené. Dalším problémem je špatný překlad dat do angličtiny. Fráze "hradec kings" vznikla evidentně doslovným překladem názvu "hradec králové".

Důležitým aspektem dat je jejich nepodobnost běžnému novinovému textu. Anotované texty neobsahují většinu nejfrekventovanějších anglických slov.

3.2 Teoretické cíle

V teoretické části je hlavním cílem práce nalézt nejvhodnější metodu extrakce klíčových slov textu. Tato klíčová slova pak budou použita při vyhledávání ilustračních obrázků v databázi Profimedia. Celá práce, pokud nebude uvedeno jinak, označuje za slova stemy vstupních slov. Jako stemmer se využívá ??? stemmer.

Vstupní text tedy nejprve rozdělíme na slova. Čísla a interpunkce nás v této úloze nezajímají, jelikož se v datech nenachází. Ze slov pak získáme stemy. Vstupem algoritmu pro nalezení klíčových slov tedy bude množina vhodných stemů. Ke každému stemu si ještě uložíme jednu jeho nestemovou variantu, kterou pak můžeme zobrazit uživateli.

Nyní můžeme použít některý z algoritmů na extrakci klíčových slov uvedených v další kapitole.

3.3 Rešerše, vhodné algoritmy

Algoritmy na extrakci klíčových slov lze rozdělit do dvou kategorií. V jedné máme k dispozici korpus podobných dokumentů, druhá kategorie tento korpus ke své práci nepotřebuje.

3.3.1 TF-IDF

Technika TF-IDF je známý algoritmus na měření významnosti slov v textu. Využívá korpusu dokumentů D a dvou složek.

$$TFIDF(t, d, n, N) = TF(t, d) \times IDF(n, N) \quad (3.1)$$

Složka TF znamená *TERM FREQUENCY* a pokud t je slovo a $d \in D$ je dokument, je TF

$$TF(t, d) = \begin{cases} 1 & \text{pokud } t \in d \\ 0 & \text{jinak} \end{cases} \quad (3.2)$$

$$TF(t, d) = \sum_{slovo \in d} \begin{cases} 1 & \text{pokud } slovo = t \\ 0 & \text{jinak} \end{cases} \quad (3.3)$$

Jedná se tedy o frekvenci slova (stemu) v dokumentu.

Složka IDF , tedy *INVERSE DOCUMENT FREQUENCY* vyjadřuje, jak moc daný termín popisuje dokument. Pokud je N počet všech dokumentů v D , tedy $N = |D|$ a n je počet dokumentů, ve kterých se vyskytuje slovo t , je IDF tohoto slova

$$IDF(n, N) = \log \left(\frac{N}{n} \right) \quad (3.4)$$

$$IDF(n, N) = \log \left(\frac{N - n}{n} \right) \quad (3.5)$$

Čím je tedy slovo v korpusu častější, tím více se s logaritmem snižuje jeho informační hodnota. Slova, která jsou velmi běžná většinou klíčovými slovy nejsou.

Výsledný vzorec pak jde shrnout jako:

$$TFIDF(t, d, n, N) = \left(\sum_{slovo \in d} \begin{cases} 1 & \text{pokud } slovo = t \\ 0 & \text{jinak} \end{cases} \right) \times \log \left(\frac{N - n}{n} \right) \quad (3.6)$$

Problémem tohoto algoritmu pro je odlišný charakter korpusu a vstupních dat. Vstupní data jsou typicky novinový článek. Pokud bychom jako korpus použily anotované obrázky, získáme špatné výsledky. Běžná anglická slova, jako "the", nebo "a" se v takovém korpusu vyskytují velmi zřídka, jejich IDF tedy bude vysoká. Naopak TF v běžném novinovém textu je vysoké. Takovýto korpus nám pak označuje jako klíčová slova běžná anglická slova.

3.3.2 Extrakce bez korpusu

Dalším druhem algoritmů ke své práci korpus nepotřebují a pracují pouze se vstupním textem.

3.4 Řešení: jaké algoritmy zvoleny, získání tréninkových dat

Jako nejvhodnější řešení byl nakonec zvolen TF-IDF algoritmus. Jako kandidáti jsou odfiltrována slova, která se nenacházejí v datech Profimedia. Jako korpus k měření IDF byla použita data článků z Wikipedie.

Pro rychlé testovací účely bylo oannotováno pár článků z anglických wikinews. V každém článku jsem označil pět klíčových slov. Porovnávání algoritmů na extrakci klíčových slov pak vzalo pět nejpravděpodobnějších klíčových slov podle algoritmu a porovnávalo v kolika procentech se algoritmus trefil s anotací.

Zbývá: Zkusit otestovat další metody. Překlad do češtiny.

3.5 Evaluace výsledků

Výsledkem práce by mělo být rozhraní pro anotaci obrázků využívající algoritmus na hledání klíčových slov v textu.

Tento algoritmus se dá uživatelsky testovat několika způsoby. Uživatel vidí text a několik (cca 5) vrácených obrázků algoritmem. Uživatel vybere množinu relevantních obrázků. Další možností je mezi 5 vrácených obrázků vložit jeden náhodný. Úkolem anotátora je pak vybrat ten náhodně vybraný. Přesnost algoritmu pak jde měřit pomocí toho, kolikrát se anotátor trefí do špatného obrázku (potřeba zdrojový článek)

4. Tvorba multijazyčného vyhledávání

Metadata k obrázkům jsou v anglickém jazyce. Tato práce se snaží

5. Praktická část: Implementace moderní webové aplikace

Práce je z velké části implementační. Snažil jsem se tedy vytvořit moderní webovou aplikaci s využitím co nejvíce frontendových novinek v novém standardu HTML5.

5.1 Databáze: jak uložit 20M metadat obrázků

Jak uložit takové množství dat, aby se dalo rychle vyhledávat. Škálovatelnost. Dostupnost knihoven pro práci s databázema. Proč jsem si vybral nakonec ES. SQL vs NoSQL.

5.2 Backend a úprava dat: Komunikace s databází, implementace algoritmů

Proč jsem zkoušel golang a proč jsem nakonec použil Ruby a Ruby on Rails. Základní popis MVC frameworku. Dostupnost knihoven pro získání stemů a práci s databází.

5.3 Frontend: AJAXová aplikace na zobrazování obrázků

Jaké jsou dnešní možnosti vývoje frontendu. Single page aplikace. Možnosti moderních prohlížečů. JavaScriptové knihovny. Proč to nedělám v jQuery, ale používám Google Closure. Google Closure Library, Templates, Compiler.

Návrh rozhraní bez jediného tlačítka. Responzivní webdesign.

5.4 Anotační rozhraní

Jak lze v Ruby on Rails vyrobit jednoduše anotační rozhraní s uživateli a s ukládáním do databáze.

5.5 Návod k použití

Popis prvků. Screenshoty aplikace.

5.6 Preklad

Dva postupy jak použít anglická data v jiných jazycích. Buď je možné přeložit vždy zadany český dotaz do cílového jazyka. Nebo je možné přeložit všechna data

u fotek. Pak je nutné použít pro každý jazyk nějaký lemmatizer, nebo stemmer. Pro cestinu jsme nakonec zvolili druhou variantu.

Jak přeložit 20 milionu popisků? Jednou možností je překlad slovo od slova. Použít pouze slovník. Překlad pomocí google je drahý. Stalo to zhruba 1300Kč. Překlad celých frází by byl lepší (automaticky objeví fráze), ale pomocí google velmi drahý. Rozhodl jsem tedy překladový nástroj Moses s modelem přiloženým ve verzi 2.1 (<http://www.statmt.org/moses/RELEASE-2.1/models/en-cs/model/>). Po několikahodinovém načítání se model načítá (i když mám SSD disk). Překlady v proloženém modelu jsou velmi pomale (jeden segment trvá přibližně 3s). Překlad není ideální a mám spoustu —UNK slov.

Google: "0000000003", "malé dítě s úsměvem", "", "dítě děti dítě děti kojenci děti dětství jednotlivé plochy těla nahá nake výrazy obličej, úsměvu, usměvavý sledování sledování kterým zábava zábavné zábavní pobavený pobavit laškoval frolicing hrát wantoning otevřený" ^M

Překlad jineho obrazku: "0000000102", "young woman cleaning teeth", "", "single faces people humans young youth hands indoors interiors woman women females blond fair young adult s girls close view beauty home home dental bathrooms person portrait adult years half length portrait open mouth hygiene teeth dental care years cleaning toothbrush underwear bras" ^M

Moses: "0000000102", "young—UNK—UNK—UNK žena čištění teeth", "", "single—UNK—UNK—UNK čelí mladí lidé , lidé mládež rukou uvnitř interiors—UNK—UNK—UNK žena žen , žen , blondák spravedlivé mladé dívky zavřít dospělé s cílem krásy vnitřní vnitřní stomatologické koupelny portrét dlouhé roky polovina dospělé osoby portrét otevřená ústa hygienické zuby zubní kartáček prádlo bras" ^M |UNK|UNK|UNKpeletitn

Google Translate: "0000000102", "Mladá žena čištění zubů", "", "jednotlivé tváře lidí, lidé younge mládeží ruce interiéry ženě ženám ženy ženskému blond fair mladý dospělý s dívek close view krása domov domácí zubní koupelny osoba portrét dospělý let poloviční délka portrét otevřená ústa hygienické zubů zubní péče roky čistící kartáček na zuby spodní prádlo podprsenky" ^M

Detekované fráze: <http://mufin.fi.muni.cz/xbatko/keyword-clean-phrase-export.csv.gz>
mail: <https://mail.google.com/mail/u/0/search/pecina+>

export frází bez omezení: `wc phrasesist.txt1143513515183137131575phrasesist.txt—takesenedaprelozitrozumnevgoogle`

omezení na maximální délku 4 slova: `wc phrasesist.txt899244220461615677087phrasesist.txt`

extrakce frází: <http://stackoverflow.com/questions/1643616/algorithms-to-detect-phrases-and-keywords-from-text>

detektor jazyka: trigramy, nefunguje na frázi "hello world", chce to dlouhá data, ale pro běžné články to funguje dobře

5.7 Poznámky

Použiji data z wiki dumpu.

Český dump: <http://dumps.wikimedia.org/cswiki/20140612/> a `cswiki-20140612-pages-articles-multistream.xml.bz2` / `data/wikidumpcs.xmlrakees` : `extractwordsfromwiki[cs]` `extractwordsfromwiki[cs]` `60MBtextucestinaobsahuje nazacatkuhodnekratkychvygenerovanychclankutypu > 1.leden <`

Anglický dump: torrent z piratebay <http://thepiratebay.se/torrent/8114722/Wikipedia2013>, `extractwordsfromwiki[en]` `extrakcedoid10000 > 70MBtextu`

application.rb obsahuje konstanty aplikace
vyrobim nejcastejsi trigramy pro cestinu a anglictinu z wiki dat pomoci: rake
es:extract_most_frequent_ttrigrams
Language data jsem stahnul z: <http://dumps.wikimedia.org/cswiki/latest/>
Ceska data jsou z: /net/seznamdata/profiset/profi-text-cleaned.csv
prekladova data: moses - [http://www.statmt.org/moses/RELEASE-2.1/binaries/macosx-](http://www.statmt.org/moses/RELEASE-2.1/binaries/macosx-mavericks/bin/)
mavericks/bin/
prekladovy model: [http://www.statmt.org/moses/RELEASE-2.1/models/en-](http://www.statmt.org/moses/RELEASE-2.1/models/en-cs/)
cs/

6. Možnosti tvorby moderního webového frontendu

Možnosti tvorby webových aplikací se posledních několik let rapidně zvětšují. Prohlížeče implementují stále nové technologie, které rozšiřují možnosti.

6.1 Možnosti programování frontendu

Programátor webového frontendu si dnes může vybírat z několika paradigmat tvorby webové stránky. Standardem je dnes programovací jazyk Javascript. Spíše historicky bylo výhodné místo Javascriptu používat pro frontendový vývoj různé pluginy. Nejznámější je Adobe Flash, nebo Microsoft Silverlight. Programovat pro tyto pluginy mělo velké výhody. Například snadné přehrávání videa, zobrazení stránky v celoobrazovkovém režimu, nebo přístup k uživatelské webkamerě. V době, kdy byla Javascriptová API velmi chudá a rozdílně implementovaná mezi prohlížeči, nabízel Flash zejména tvůrcům webových her konzistenci mezi všemi platformami.

Velkou nevýhodou těchto pluginů byla jejich proprietálnost. Ostatní firmy se bály pustit cizí plugin do svých výrobků. Zlomový moment pro ústup Flashe ze slávy bylo uvedení telefonu iPhone, který podporu pro Flash nenabízel. Software-oví giganti Microsoft, Apple a Google začali místo proprietárních řešení tlačit otevřenou specifikaci, která se později nazvala HTML5. HTML5 je zastřešující termín pro spoustu technologií, které snaží webová API specifikovat a vytvářet nové.

6.2 JavaScriptové frameworky

Druhým hnacím motorem moderního Javascriptu jsou frameworky. Ještě před několika lety byla práce na interaktivních webech velmi náročná. Prohlížeče se zásadně lišily v implementaci práce s eventy a DOMem. Nové frameworky do jisté míry odstínily programátora od odlišných implementací Javascriptu v prohlížečích.

6.2.1 jQuery

Nejpopulárnějším frameworkem současnosti je jQuery. Ten nabízí jednoduché rozhraní a pro velkou většinu menších webových aplikací je zcela dostačující. Čím je ale aplikace větší, tím začíná být její vývoj s pomocí jQuery náročnější. Zkusme ukázat, jak by v jQuery vypadalo přidání CSS třídy `red` oknu s id `okno`:

```
$("#okno").addClass("red");
```

Kód má několik problémů. Pokud neexistuje žádné okno s id `okno`, jQuery nevrátí žádnou chybu. Stačí malý překlep a chyba v kódu se hledá dost obtížně. jQuery nenabízí žádnou funkci typu `vratObjektPodleId`. Pokud by tyto funkce nabízel, velikost jeho kódu by se zvětšila. Pokud chce programátor použít knihovnu jQuery, musí si ji uživatel stránky celou stáhnout. Verze XX má XX bajtů.

6.2.2 Google Closure

Jiný přístup k vývoji frontendových aplikací přináší Google. Pro svou první webovou aplikaci Gmail vyvinul sadu nástrojů, kterou později vydal jako open source pod názvem Google Closure. Kromě Gmailu ji Google využívá v Google Vyhledávání, Google Mapách, nebo Google Dokumentech. Skládá se ze tří částí - Closure Compiler, Closure Library a Closure Templates. Closure Library je obšírlá knihovna funkcí pro práci s DOMem, Eventy, matematickými výpočty a spoustou dalších věcí, které webový programátor může využít.

Closure Compiler je inteligentní minifikátor Javascriptového kódu. Odstraňuje funkce, které nejsou volány, přejmenovává všechny názvy funkcí a proměnných na co nejkratší řetězce a v ADVANCED módu se snaží i o pokročilejší optimalizace kódu (například kód funkcí, které jsou volány pouze jednou, je vlože inline). Nejlepších výsledků dosahuje s použitím speciálních anotací, které například vynucují typ proměnné a jsou schopny udělat z Javascriptu typovaný jazyk. Closure Compiler tyto anotace vyhodnocuje a při chybném přiřazení hodnoty vrátí chybu. To umožňuje tvořit více bezpečný javascriptový kód.

Třetí částí Google Closure jsou Closure Templates, šablonovací systém pro Javascript a Javu. Pomocí Closure Templates se snadno vytváří zanořené HTML šablony. Všechny uživatelské vstupy jsou escapované což zabraňuje sniffing útokům.

Části Templates a Compiler jdou použít odděleně v jakémkoliv Javascriptovém projektu. Používat Closure Library bez Compileru nedává příliš smysl, uživatel by při návštěvě webu musel stahovat ohromné množství zbytečných dat.

Tato práce na frontendu používá všechny části knihovny Google Closure. Díky tomu si uživatel při první návštěvě webu musí stáhnout pouze jediný soubor, který má pouze XX Kb.

6.3 Stylování uživatelského rozhraní a CSS

Specifikace HTML5 rozšiřuje i možnosti vizualizace pomocí CSS stylů. Nejviditelnějšími novinkami je podpora kulatých rohů, stínování, nebo barevných přechodů. Webový programátor nyní může ke stránce načíst i vlastní font. Všechny tyto možnosti velmi rozšířily možnosti webovým grafikům.

7. Instalace a zprovoznění

Celé anotační rozhraní je webová aplikace napsaná v jazyce Ruby a frameworku Ruby on Rails. Je k dispozici pod svobodnou licencí MIT. K jejímu spuštění potřebujete ruby verze alespoň 2.0 (nižší verze nejsou otestované), javu a ke stažení zdrojového kódu git. Program jde spustit na Linuxu a Macu.

7.1 Instalace

Zdrojový kód je volně dostupný na webu GitHubu¹. Stáhnout tedy lze příkazem

```
git clone https://github.com/hypertornado/diplomka
```

Tento příkaz vytvoří adresář diplomka. Závislosti aplikace nainstalujete pomocí bundleru:

```
bundle install
```

Instalace může vyžadovat přístup administrátora. Dále je potřeba stáhnout knihovnu elasticsearch² do adresáře bin/elasticsearch. Stačí verze 1.0 a vyšší. Ve verzi 1.2.1 jsme objevili menší chybu³, která je způsobena chybou v Javě a jde obejít nastavením delšího hostname počítače.

Nyní je možné celý projekt spustit. Nejprve se spustí elasticsearch databáze pomocí příkazu `rake es:start`, poté je možné spustit samotnou aplikaci příkazem `rails server`. Po spuštění severu je uživatelské rozhraní dostupné ve webovém prohlížeči na adrese `http://localhost:3000`. Po načtení stránky se zobrazí uživatelské rozhraní, ale veškeré AJAXové dotazy skončí chybou. V databázi nejsou importována data.

7.2 Práce s metadaty k obrázkům

Metadata k obrázkům a obrázky samotné jsou poskytovány firmou Profimedia a nejsou volně dostupné. Ke zprovoznění aplikace je nutné vložit CSV soubor `keyword-cleaned-phrase-export.csv` do adresáře data.

7.3 Překlad metadat

Soubor obsahuje metadata k obrázkům v angličtině. Jedním z úkolů této práce je poskytnout doporučení obrázků i v jiných jazycích, primárně v českém jazyce. Bylo tedy nutné metadata přeložit. Pokoušeli jsme se použít volný nástroj na překlad Moses. Ve verzi 2.1⁴ nabízí volně dostupné modely pro překlad z češtiny do angličtiny. I na SSD disku trvá několik hodin, než se překladový model načte do paměti. Překlad jednoho segmentu s tímto modelem byl poměrně pomalý (překlad metadat k jednomu obrázku trval zhruba 3 sekundy) a také dosti nepřesný. Například řádek

---

¹<https://github.com/hypertornado/diplomka>

²<http://www.elasticsearch.org/downloads/1-0-3/>

³<https://github.com/elasticsearch/elasticsearch/issues/6611>

⁴<http://www.statmt.org/moses/RELEASE-2.1/models/en-cs/model/>

```
"0000000003","little baby smiling","", "child children
baby babies infants kids childhood single faces
body naked naked facial expressions smile smiling
viewing watching laying fun amusing amusement
amused amuse dallying frolics playing wanton
open"~M
```

byl do češtiny přeložen takto:

```
"0000000003","little|UNK|UNK|UNK d t
smiling","", "child|UNK|UNK|UNK d t , d tsk
d ti kojence d ti d tstv jednotn ho el
org n nah naked|UNK|UNK|UNK po dili
vyj d en usm vat usm v od vodn n m ,
kter z bav n sledovat z bav n z bav n ch i
pobavena t m amuse|UNK|UNK|UNK
dallying|UNK|UNK|UNK frolics|UNK|UNK|UNK hr t
wanton|UNK|UNK|UNK open"~M|UNK|UNK|UNK
```

Je vidět poměrně velké množství nepřeložených slov (konkrétně |UNK) a překlad je relativně nepřesný. Je možné

Nejprve příkazem `rake data:export_profimedia_words_for_translation` vyexportujeme do souboru `data/word_list.txt` seznam všech slov použitých v metadatech k obrázkům. Tento příkaz běží několik hodin i na moderním počítači s SSD diskem. Z Profimedia dat získáme seznam 352862 slov. Tento soubor je nutné přeložit z angličtiny do dalších podporovaných jazyků, v našem případě češtiny.

8. Evaluace výsledků

8.1 Metodika

Jak budu měřit. Porovnání naivního a nejlepšího algoritmu. Nejlepší algoritmus vybrán pomocí oannotovaných klíčových slov ve Wikinews článcích. Pak anotátoři se budou snažit najít nejméně vhodný obrázek z nabízených hodnot.

Evaluace jenom pro angličtinu, nebo i pro češtinu?

8.2 Výsledky

Grafy, tabulky.

8.3 Možná zlepšení

Jak bychom mohli mít lepší data a co omezuje použitý algoritmus.

9. Závěr

Seznam použité literatury

- [1] LAMPORT, Leslie. *ΛT_EX: A Document Preparation System*. 2. vydání. Massachusetts: Addison Wesley, 1994. ISBN 0-201-52983-1.

Seznam tabulek

Seznam použitých zkratek

Přílohy